

MAAELUMINISTEERIUM

Meetmed piimaturu kriisi leevendamiseks

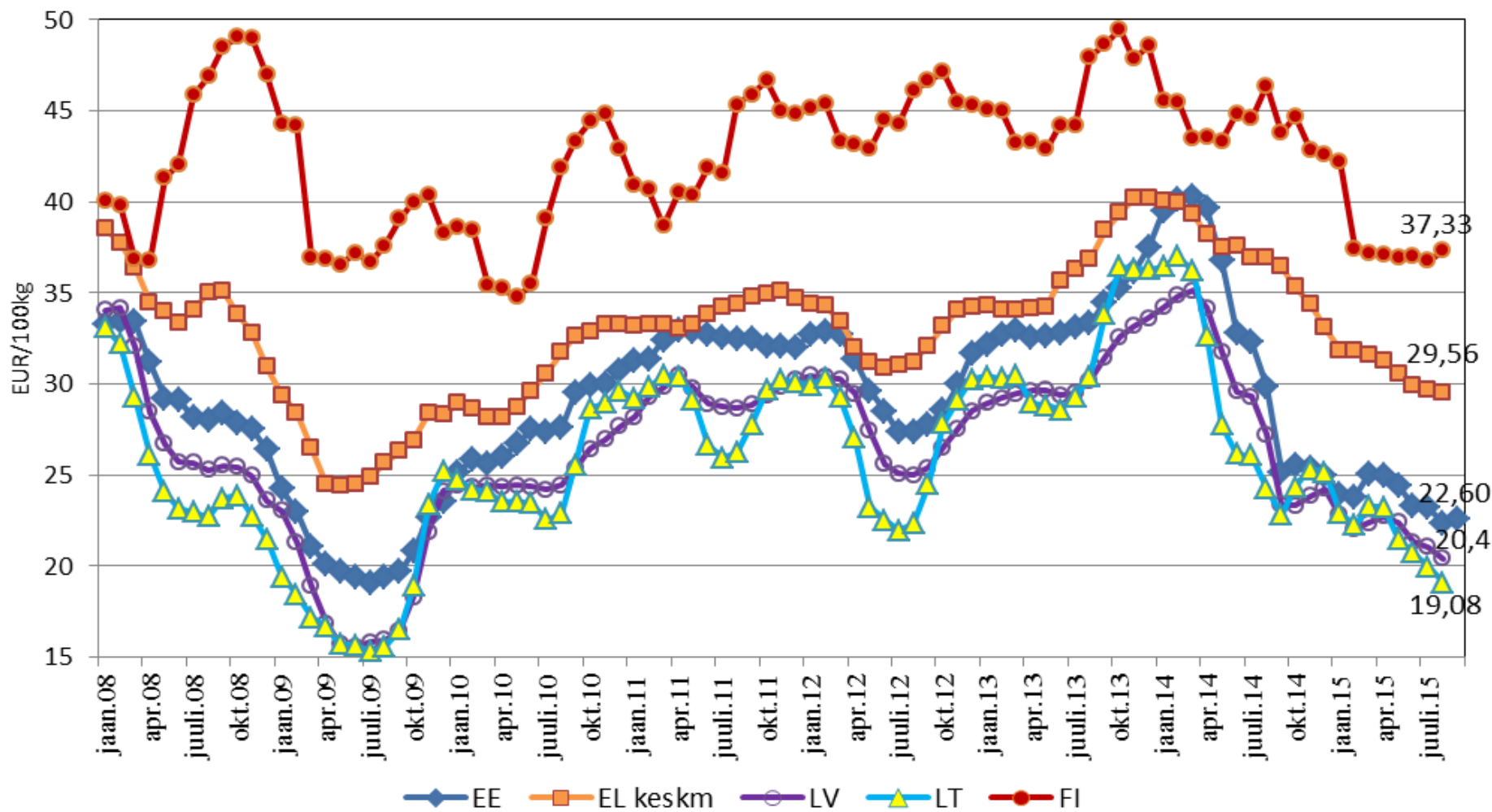
URMAS KRUUSE
Maaeluminister

Piimafoorum 2015

Piimasektor

- Maailmaturul piima ülepakkumine
- Kokkuostuhindade langus alates 2014 kevadest
- Nõudluse vähenemine Hiinas, Venemaa embargo
- Alates septembrist 2014 kokkuostuhind alla tootmise omahinna
- Piimakvoodi süsteemi lõpp 2015 kevadest

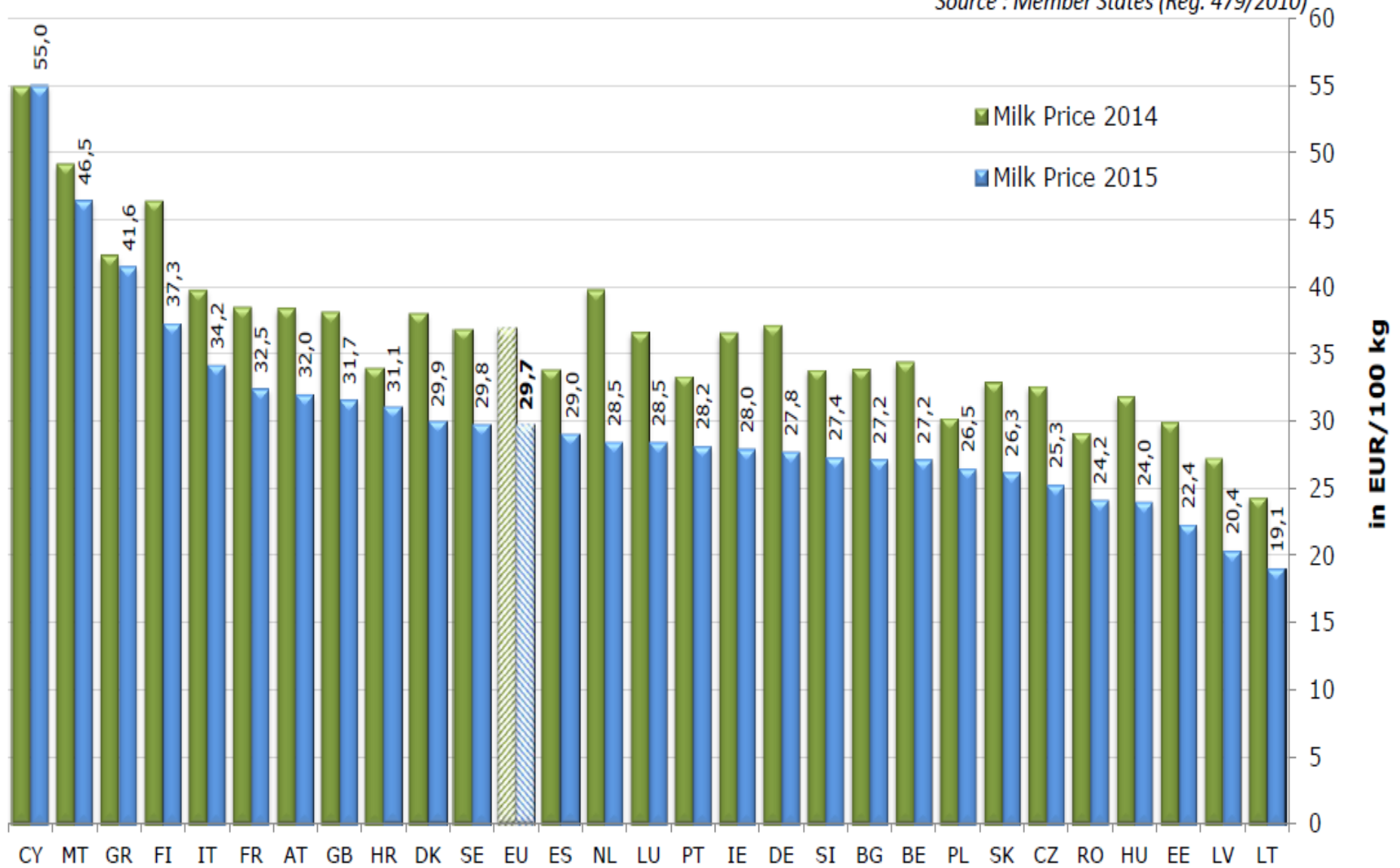
Piima keskmine kokkuostuhind (EUR/100kg) Eestis, Lätis, Leedus, Soomes ja EL-s keskmisena perioodil jaanuar 2008 – august 2015

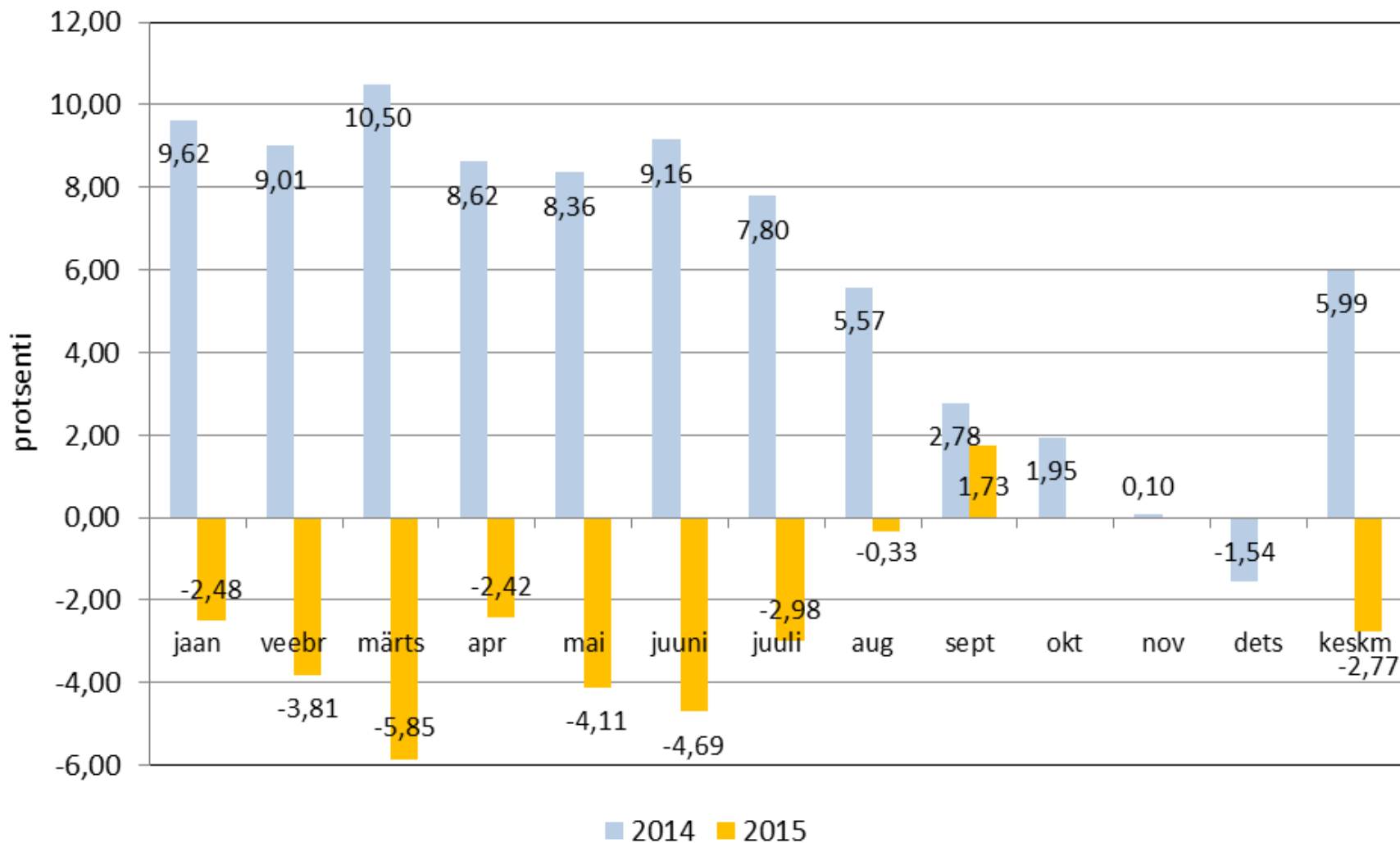
EU MILK PRICES

(Aug 2015 vs Aug 2014)

Source : Member States (Reg. 479/2010)

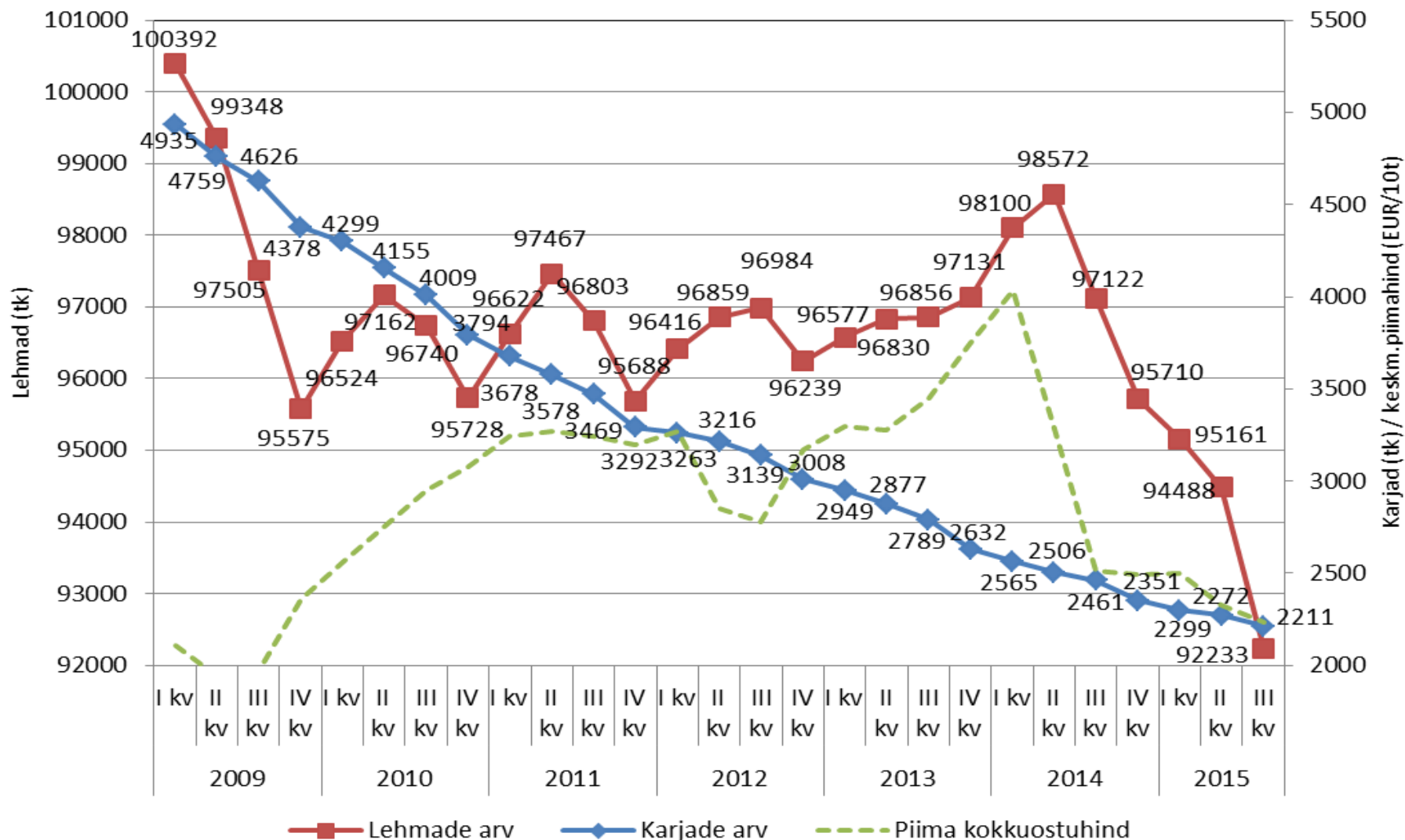

Eestis kokkuostjatele tarnitud toorpiima koguse muutus (%) eelmise aasta sama kuuga võrreldes perioodil jaanuar 2014 – september 2015

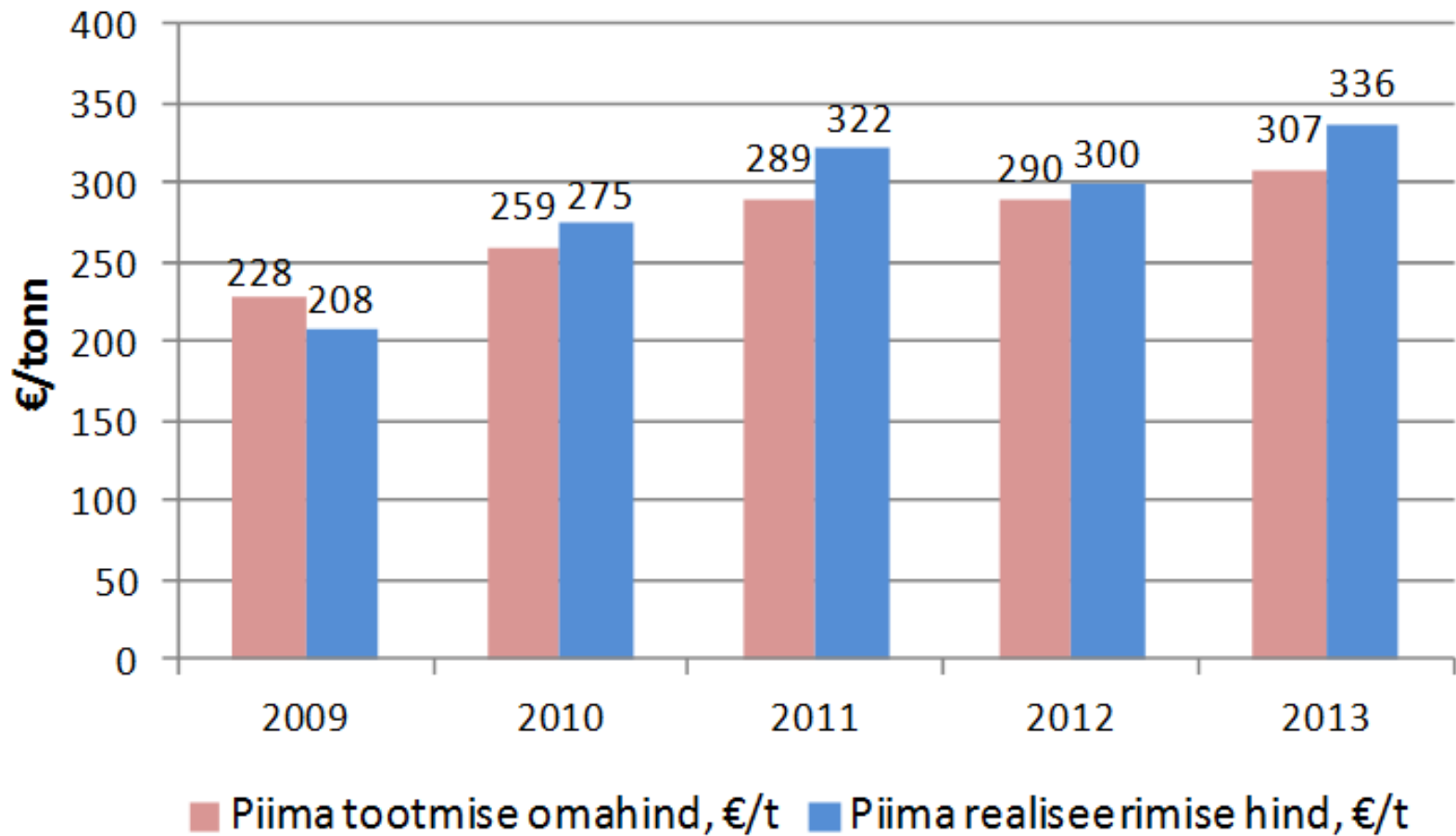
Piimalehmade ja karjade arv Eestis

2011 I kv kuni 2015 III kv

Piima omahind

Piima ja piimatoodete eksport 2015 I-VI

	2015 I-VI	2014 I-VI
Piima ja piimatoodete eksport	67,6 mln eur	114,1 mln eur
Ekspordi sihtriike kokku	40	39
Peamised sihtturud	Leedu (35%) Läti (19%) Soome (16%) Itaalia (9%)	Leedu (38%) Läti (17%) Venemaa (13%) Soome (10%)

Uued sihtturud

Võrreldes 2014. aasta I poolaastaga lisandus
2015. aasta esimese kuue kuuga 15 uut
kaubanduspartnerit, nende hulgas
Jaapan, Aserbaidžaan, Korea Vabariik, Taiwan,
Horvaatia, Pakistan, Nigeeria, Valgevene jt

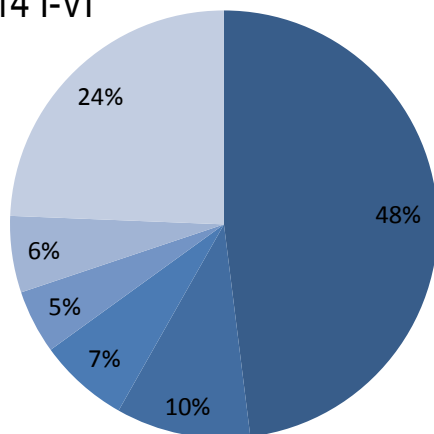
Piima ja piimatoodete eksport 2015 I-VI kaubarubriikide lõikes

Eksport

Väärtus, miljon eurot

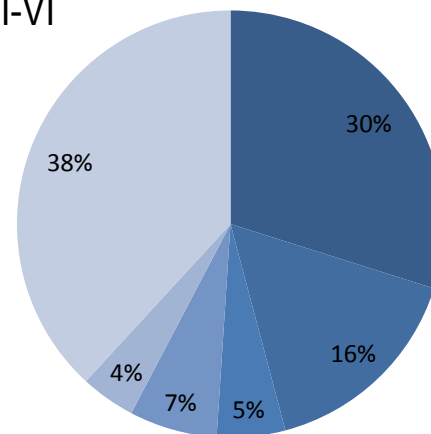
	2014 I-VI	2015 I-VI	muutus
Piim ja röösk koor, kontsentreerimata	54,8	20,2	-34,6
Piim ja röösk koor, kontsentreeritud	11,6	10,8	-0,8
Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir	7,8	3,5	-4,3
Vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata	5,5	4,5	-1,0
Või ja muud piimarasvad; piimarasvavõided	6,6	2,8	-3,8
Juust ja kohupiim	27,8	25,8	-2,1
Kokku	114,1	67,6	-46,5

2014 I-VI

- Piim ja röösk koor, kontsentreerimata
- Piim ja röösk koor, kontsentreeritud
- Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir
- Vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata
- Või ja muud piimarasvad; piimarasvavõided
- Juust ja kohupiim

2015 I-VI

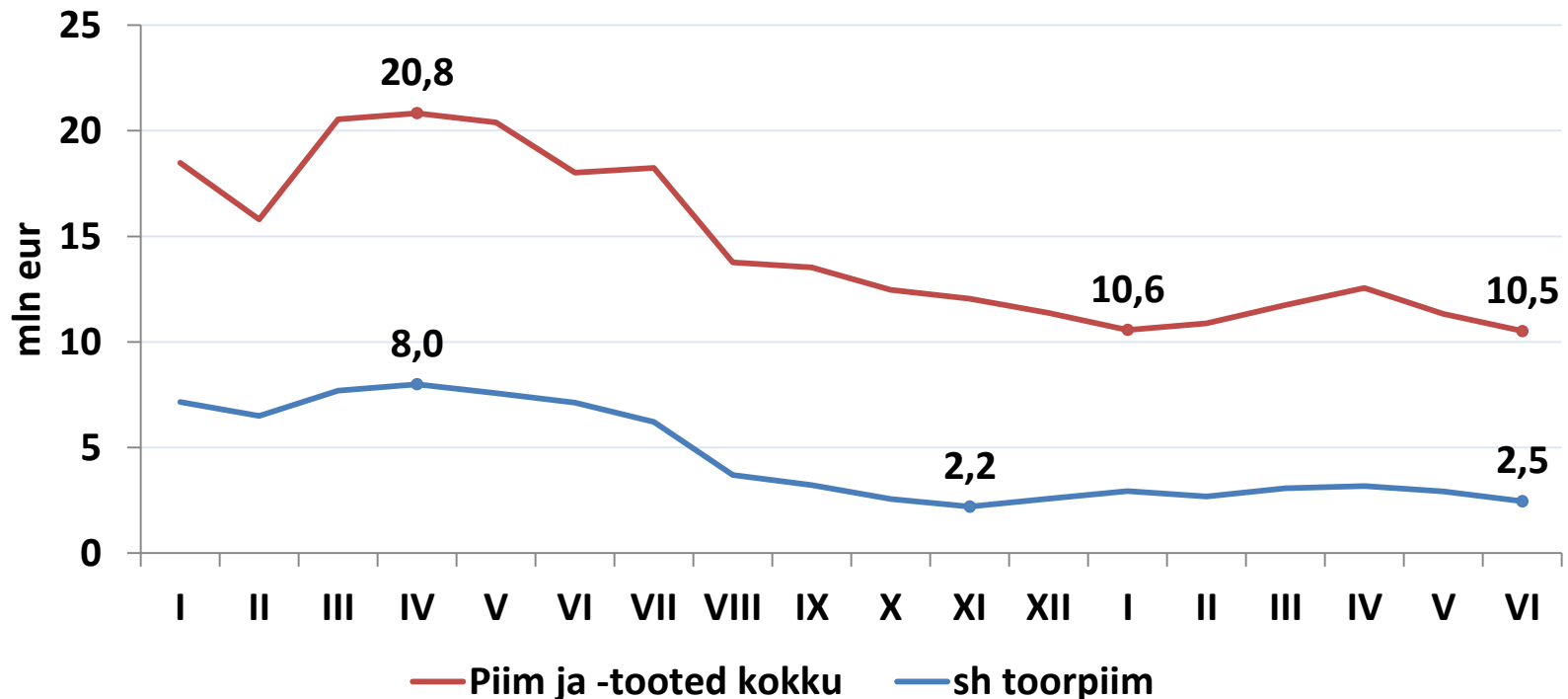

- Piim ja röösk koor, kontsentreerimata
- Piim ja röösk koor, kontsentreeritud
- Petipiim, kalgendatud piim ja koor, jogurt, keefir
- Vadak, kontsentreeritud või kontsentreerimata
- Või ja muud piimarasvad; piimarasvavõided
- Juust ja kohupiim

Muutused piima ja piimatoodete ekspordis

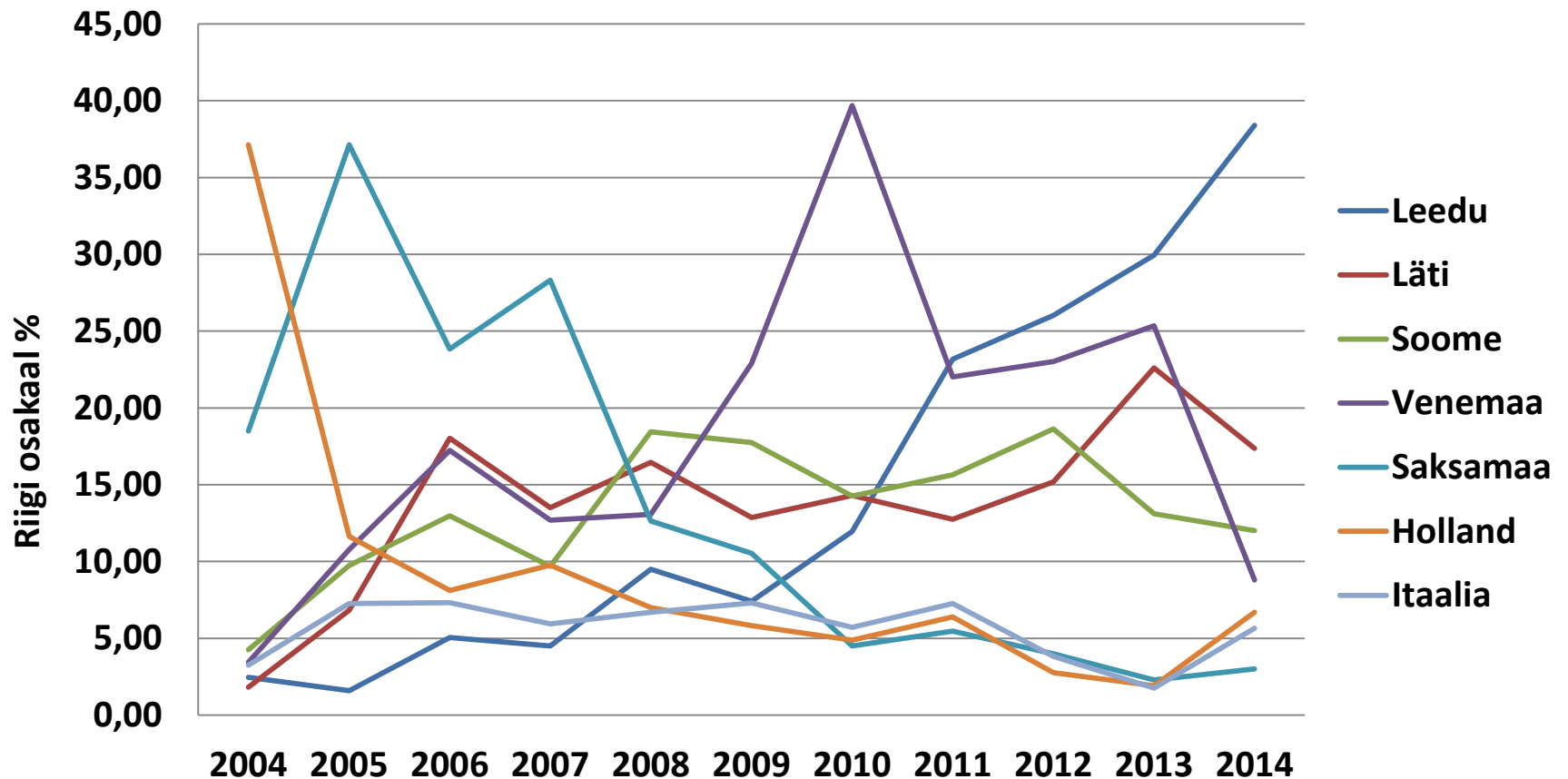
- Võrreldes 2014. aasta esimese kuue kuuga on piima ja –toodete eksport **46,5 miljoni euro** võrra **väiksem**
- 2014. aasta esimeses pooles viidi välja **44 miljoni euro** eest **toorpiima**; tänavu kuue kuuga vaid **17,2 miljoni euro** väärtuses

Piima ja piimatoodete eksport 2014-2015

Piima ja piimatoodete eksport sihtriikide lõikes 2004-2014

- Arvuliselt on enim olnud piimal ja piimatoodetel 2004. aastal 60 ekspordi sihtriiki, vähim 2006. aastal 23 riiki.

EL abimeetmete pakett sept 2015 (1)

1. Meetmed kiireks otseseks rahaliseks toetamiseks

- A) suunatud abi loomakasvatuse sektori tootjatele (420 milj eur)
- B) otsetoetuste ettemaksete määra tõstmine (50%-lt 70%-le)
- C) pindala ja loomadega seotud MAK toetuste ettemaksete määra tõstmine (75%-lt 85%-le)

2. Turu tasakaalustamatuse vähendamiseks suunatud meetmed

- A) eraladustamise täiendamine (lõssipulber) või alustamine (juust, sealiha)
- B) müügiedendusprogrammi vahendite täiendamine (2016 piima ja sealiha välisurgudel propageerimiseks 30 milj eur lisaks) ja intensiivsem tutvustamine (töötoad)
- C) piimaturu vaatluskeskuse täiustamine
- D) kahepoolsete kaubanduslepingute sõlmimisega edasiminemine
- E) mittetariifsete kaubandustökete kõrvaldamine EL eksportturgudel
- F) uute turgude avamisele kaasaaitamine

EL abimeetmete pakett sept 2015 (2)

3. Meetmed tarneahela probleemide lahendamiseks

- A) uue kõrgetasemelise tööühma loomine (teemadeks nt laenuid tootjatele, finants- ja riskimaandamisinstrumendid jne)
- B) 2012 rakendunud piimapaketi meetmete hindamise ettepoole toomine (2018 asemel 2016)
- C) kohtumised kogemuste ja parimate tavade vahetamiseks (nt ebaausa kaubandustegevuse vältimine; finants- ja riskimaandamisinstrumendid)

4. Põllumajanduse rolli suurendamine ühiskonnas

- A) humanitaarkriisis toiduabi pakkumine (30 milj eur eest EL piimatooteid)
- B) olemasolevas koolipiima kavas EL toetuse suurendamise võimalus ning uue laiema koolitoetuskava läbirääkimiste kiirendamine

EL suunatud abi loomakasvatusektori tootjatele

Toetuse andmise põhisätted – KOM delegeeritud määrus 2015/1853.

- Toetuse andmise eesmärk on leevendada turuhäirete tõttu halvenenud loomakasvatusektori tootjate majanduslikku olukorda
- Kogu 420 milj eur-st abisummast Eesti osa 7,56 milj eur
- Liikmesriigid sätestavad toetatava(d) sektori(d) ja toetuse saamise kriteeriumid
- Liikmesriigil võimalus siseriiklikest vahenditest maksta täiendavat toetust kuni 100% EL abisumma ulatuses
- Täiendavat siseriiklikku toetust saab maksta samadele sektoritele ja samade kriteeriumite alusel, mis EL toetuse puhul
- EL toetuse (ja täiendava siseriikliku toetuse) maksmise kriteeriumid teavitatakse KOM-le 31. detsembriks 2015
- EL toetus (ja täiendav siseriiklik toetus) tuleb välja maksta hiljemalt 30. juuniks 2016

EL toetuse ja täiendava siseriikliku toetuse andmine Eestis

EL toetuse ja täiendava siseriikliku toetuse jaotus

- EL abisumma jagunemine: 75% (5,67 milj eur) piimatootjatele ja 25% (1,89 milj eur) sealihatootjatele
- Täiendava siseriikliku toetuse maksmine 2015 aastal 3 milj eur, sellest 75% (2,25 milj eur) piimatootjatele ja 25% (0,75 milj eur) sealihatootjatele, ning 2016. aastal 4 milj eur piimatootjatele

Piimatootja toetuse ja täiendava siseriikliku toetuse saamise kriteeriumid

- Toetust ja täiendavat siseriikliku toetust makstakse piimalehma kohta
- Toetust antakse tootjatele, kes põllumajandusloomade registri 15. sept. 2015 seisuga kasvas vähemalt ühte piimalehma

Lõssipulbri eraladustamise täiendamine ja juustude eraladustamise rakendamine

Lõssipulbri eraladustamine

- Lisaks olemasolevale võimalusele täiendav võimalus soodsamatel tingimustel ladustamiseks – pikem periood (365 päeva) ja kõrgem toetuseäär (8,86 eur/t lepingu ja 0,36 eur/t iga päeva kohta)

Juustude eraladustamine

- Liikmesriikidele 2014 statistika alusel jagatud max kogused, Eestil 454 t, EL kokku 100 tuh t
- Liikmesriikide kasutamata kogused jagatakse 3 kuu pärast ümber.
- Lubatud on kõik ladustamiseks sobivad juustud, aga toetust ei maksta valmimisperioodil ladustamise eest
- Ladustamisperiood 60-210 päeva, toetuseäär 15,57 eur/t lepingu ja 0,4 eur/t iga päeva kohta
- Taotlemisel tagatis 20 eur/t

Tootmispotentsiaal

Olulised senised positiivsed saavutused, mis vääriksid säilitamist:

- Isevarustus
- Ekspordipotentsiaal
- Rohumaade väärimine
- Töökohad
- Kõrgetoodanguline kari

Väljakutsed

- Tootmise omahinna madalal hoidmine/vähendamine (hindade volatiilsus jätkub ka tulevikus)
- Tootjatevahelise koostöö igakülgne suurendamine
- Oma tööstus
- Tulevasteks kriisideks parem ettevalmistamine (fondide loomine, jms)

Poliitika fookus aastani 2020

- Soovime, et põllumajandusmaa oleks aktiivses põllumajanduslikus kasutuses
- Soovime, et säiliks põllumajandustootmise mitmekesine struktuur, sh peretalud. Soovime toetustega kaasa aidata sellele, et igas peretalus oleks vähemalt üks tasustatud töökoht
- Eelisarendame aiandussektorit ja teisi põllumajandustootmise valdkondi, kus isevarustatuse tase on madal
- Soovime, et suureneks kõigi põllumeeste konkurentsivõime toidutarneahelas
- Pöörame erilist tähelepanu ühistegevusele ja teistele koostöövormidele
- Edendame kohalikku arengut ja toetame maaettevõtlust
- Toetame kohaliku toiduga seotud tegevusi
- Hoiame keskkonda
- Pöörame suuremat tähelepanu teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile

MAK 2014-2020 võimalused

- Inimressurss
  - Loomakasvatusele eraldi pikaajaline programm teadmussiirde meetmes
- Teadus- ja arendustegevus
  - Piima tootmise ja töötlemise valdkonnas toetus innovatsiooniklastriks
- Ühistegevus
  - Tootjarühmade ja -organisatsioonide loomise meetmes lehmapiima ja -piimatoodete turustamise valdkonnale eraldi eelarveümbrik

MAK 2014-2020 võimalused (2)

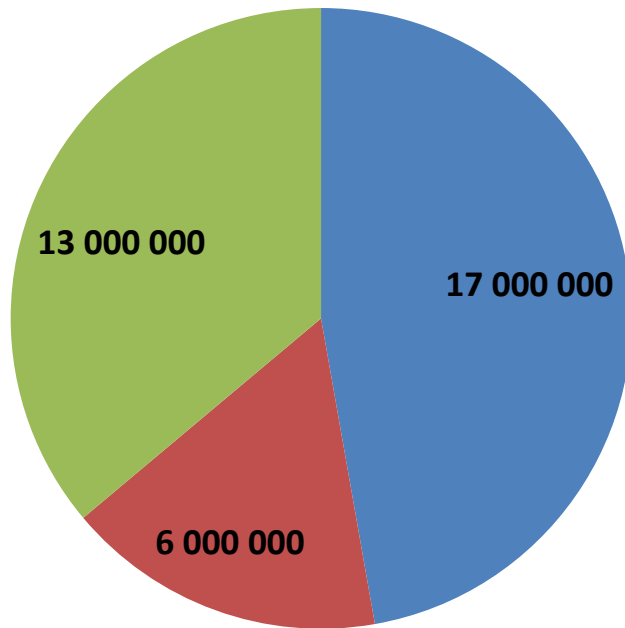
- Investeeringud

- Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks meetmes piimatootmisele eraldi eelarveümbrik
- Noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamise toetuse raames piimandussektorile lisapunktid projektide hindamisel
- Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks meetmele juurdepääs ka tootjatel, tootjarühmadel, võimalus uue töötlemisüksuse rajamiseks (suurprojekt)

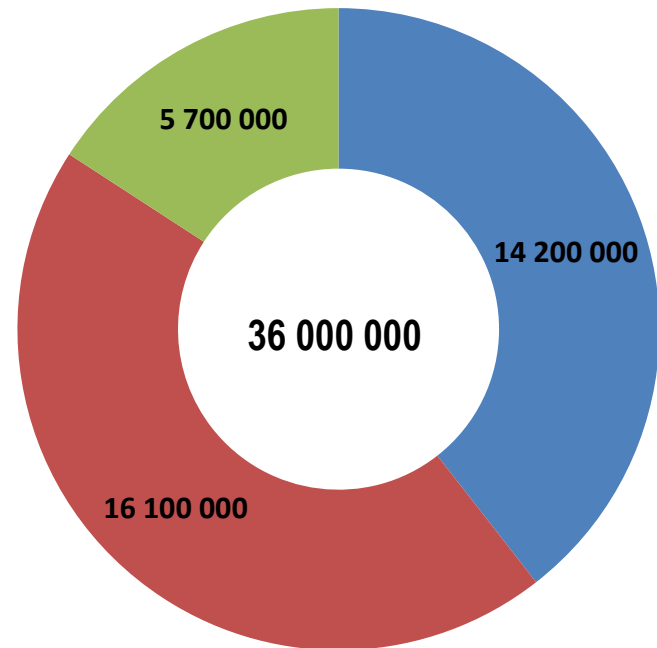
- Pindala- ja loomatoetused

- Loomade heaolu toetuse raames toetus veistele ja vasikatele
- Ohustatud tõugu looma pidamise toetuse raames toetus Eesti maatõugu veise pidamise eest
- Mahepõllumajanduse meetmes piimalehmal kõrgem koefitsient

Uus kapitalile juurdepääsu võimalus – MAK 2014-2020 finantsinstrumendid

- Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks
- Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks
- Investeeringud majandustegevuse mitmekesistamiseks maapiirkonnas mittepõllumajandusliku tegevuse suunas

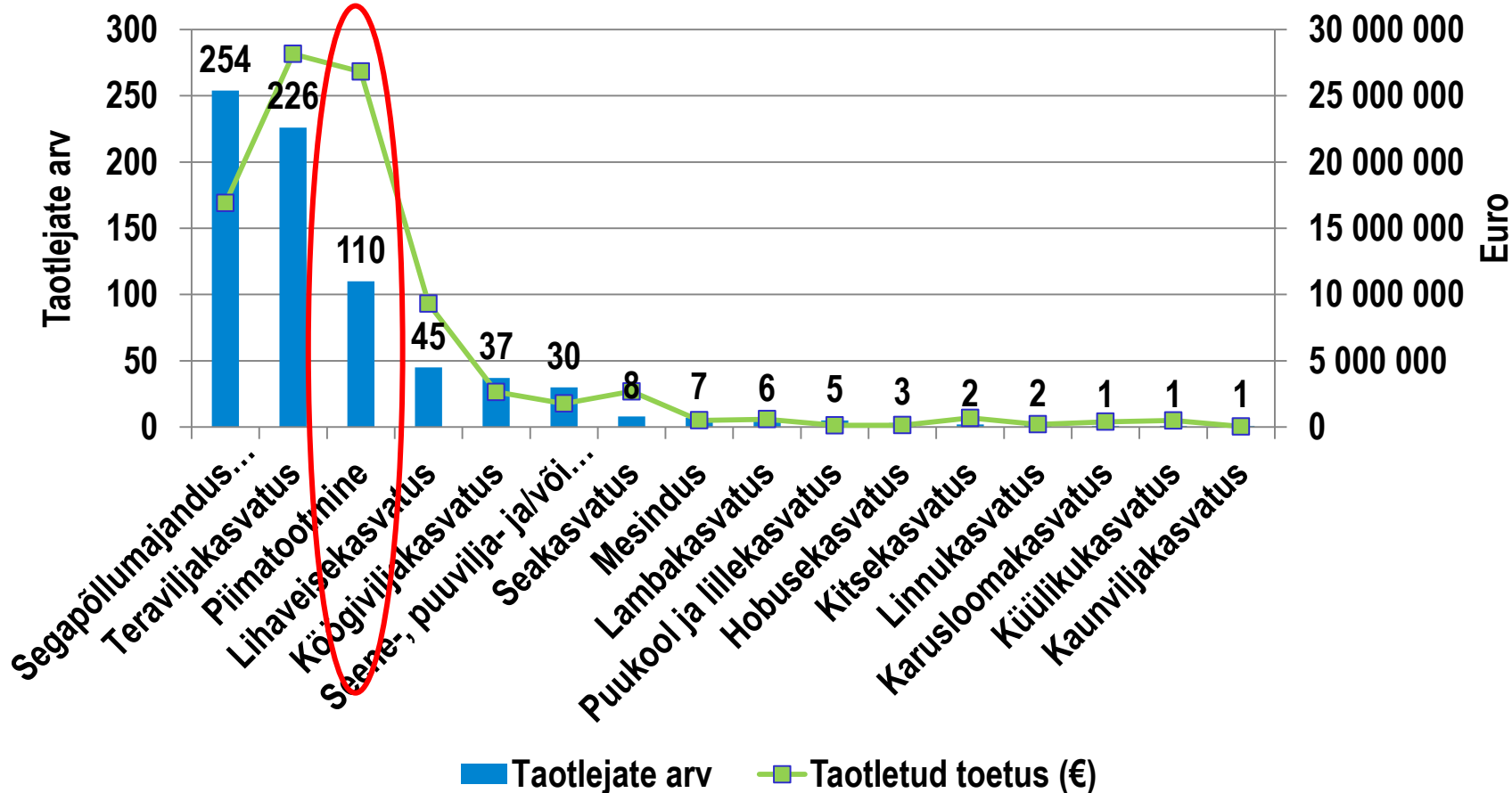
- Mikro- ja väikeettevõtete kasvulaen
- Pikaajaline investeerimislaen
- Tootjarühma ja alustava noortalunikust mikroettevõtja tagatis

Riskijuhtimine – kelle huvi?

- MAK 2014-2020 rakendamise aluseks olev EL maaelu määrus annab liikmesriikidele võimaluse rakendada ka riskijuhtimisinstrumente – saagi, loomade ja taimede kindlustamine; ebasoodsate ilmastikutingimuste, looma- ja taimehaiguste, kahjurite leviku ning keskkonnajuhtumitega seotud ühisfondid; sissetuleku stabiliseerimise vahend
- Sissetuleku stabiliseerimise vahend võimaldab aidata põllumajandustootjaid, kui nende sissetulek väheneb üle 30%, kompenseerides neile kuni 70% saamata jäänud tulust
- Instrumendi rakendamine eeldab ühisfondi loomist ning akrediteerimist
- Ühisfond eeldab ka tootjate poolseid sissemaksid sellesse

Piimandussektori valmisolek investeerida – Investeeringud põllumajandusettevõtte tulemuslikkuse parandamiseks

MAAELUMINISTERIUM

Aitäh!